

LEESWIJZER

De Heilige Oorlog lezen met kinderen en jongeren (6-16 jaar)

Bijbelgedeelten om erbij te lezen - Bijbelteksten om erbij te leren -
Psalmversjes om erbij te zingen - Vragen om over te praten –
Platen om te kleuren en te bespreken

Tekst: Andrea van Hartingsveldt-Moree
Kleurplaten: Marleen Visscher

Vooraf

Je vindt hier een leeswijzer om *De Heilige Oorlog* van Bunyan te lezen en te verwerken met kinderen. In deze tijd van oorlogen en geruchten van oorlogen is er een vatbare voedingsbodem om over de geestelijke oorlog om het hart en leven van kinderen en jongeren na te denken.

Er zijn verschillende auteurs die *De Heilige Oorlog* van Bunyan hebben naverteld voor kinderen. Je vindt dan ook verschillende uitgaven. Voor een overzicht:

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/bunyan-heilige-oorlog-overzicht-materiaal>

Deze leeswijzer sluit aan bij de oorspronkelijke uitgave van Bunyan, zodat alle uitgaven met navertellingen te gebruiken zijn.

De indeling is als volgt:

1. Stad Mensziel en de vijand Diabolos
2. De inname van de stad en de regering door Diabolos
3. Het verlossingsplan van El Schaddai
4. De komst van Prins Immanuël
5. De oorpoot opengebrouwen, Diabolos verslagen en gebeden tot prins Immanuël
6. Intrek van Immanuël in Stad Mensziel en Zijn feestmaal
7. Eerste liefde verlaten: vertrek van Immanuël en pogingen van Diabolos om de stad te verzwakken en heroveren
8. Terugkeer van Prins Immanuël
9. Blijven waken en bidden

Bij elk van deze 9 thema's vind je in deze leeswijzer een Bijbelgedeelte om te lezen, een Psalmvers om te zingen, een Bijbeltekst om te leren en een afbeelding om te kleuren. Verder vind je een aantal gespreksvragen.

Ook was er behoefte aan een overzichtsplaat, zodat je met elkaar in één oogopslag kunt zien waar in het verhaal je ook alweer gebleven was en wat Stad Mensziel al meegemaakt heeft. Je kunt samen met je kinderen elke keer het thema kleuren dat voorgelezen wordt. Zo ziet het kind heel de strijd voor ogen en leer je je kind het gelezen gedeelte plaatsen in het grotere geheel van het boek. Je kunt deze plaat gebruiken om aan het einde heel het verhaal nog eens samen te vatten.

Tenslotte nog een tip voor doeners: bouw bij het lezen mee met blokken, Duplo of Lego... In ons onderwijs zijn we vaak erg gericht op het gehoor. Terwijl duidelijk is dat kinderen veel beter leren en informatie verwerken als ook andere zintuigen ingeschakeld worden. De HEERE noemt dit zelf al in Zijn Woord (Deuteronomium 6). Het is heel mooi om elke keer als je een stukje leest, mee te bouwen. Je zou kunnen overwegen om er een vensterbank voor vrij te maken of tafeltje voor te gebruiken. Dan staat het niet in de weg op de grond en kun je er steeds naar kijken of bij aansluiten.

Bij vragen kun je altijd contact opnemen: info@bijbelsopvoeden.nl

De HEERE geve Zijn zegen over het lezen van *De Heilige Oorlog* met kinderen!

1. Stad Mensziel en zijn vijand

- jouw hart en leven: goed geschapen, verleid door de duivel -

Bijbelgedeelte om te lezen

Genesis 1:26-27, 2:15-17 en 3:1-5

Psalmvers om te zingen

Psalm 8: 4,5 en 6 of Psalm 100:1,2 en 3

Bijbeltekst om te leren

Psalm 8 vers 7 of Genesis 1 vers 27

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/genesis127-leren/>

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/psalm87-leren/>

Lezen

M.J. Ruissen: hoofdstuk 1, eerste deel

J. de Jager: hoofdstuk 1-3

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 1-3

R. van Kooten: hoofdstuk 1, eerste deel

Gespreksvragen

- Hoe heet de stad waar het in dit boek over gaat?
- Wie was de Bouwer van deze stad? Wat betekent deze Naam? Wie bedoelt Bunyan dus?
- Wat is de betekenis van deze stad / wat bedoelt Bunyan met deze stad?
- Wat betekent het Kasteel in het midden van de stad?
- De stad heeft vijf poorten. Welke poorten geven toegang tot jouw hart?
- Hoe heet de vijand die deze stad in wil nemen? Wat betekent deze naam? Wie bedoelt Bunyan dus?
- Kapitein Weerstand moest neergeschoten worden. Wat betekent dat voor ons leven?
- Uit de Bijbel (Genesis 3) weet je of het de vijand is gelukt om Stad Mensziel in te nemen. Vertel eens wat je erover weet!

Doen

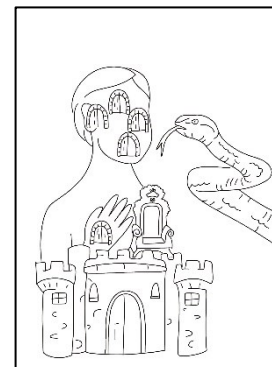
Bouw van lego, duplo of andere blokken een stad (met vijf poorten). Leg er een slang (knip er één uit karton, plak er één met chenillebolletjes, haak er één van wol) omheen.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-1>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

2. Stad Mensziel gevallen en ingenomen

- de betekenis van de zondeval voor jouw hart en leven -

Bijbelgedeelte om te lezen

Genesis 3:1-6 en Romeinen 3:11-18

Psalmvers om te zingen

Psalm 14:2 en 3

Bijbeltekst om te leren

Genesis 3 vers 6b of Johannes 3 vers 19b

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/genesis36b-leren/>
<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/johannes319b-leren/>

Lezen

M.J. Ruissen: hoofdstuk 1, tweede deel en hoofdstuk 2

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 4-6

J. de Jager: hoofdstuk 4

R. van Kooten: hoofdstuk 1, tweede deel

Gespreksvragen

- Wat doet Diabolos met het paleis van El-Schaddai als hij de stad ingenomen heeft?
- Wat betekent dat voor jouw hart en leven?
- Wat doet Diabolos met de meneren Verstand en Geweten?
- Wat betekent dat voor jouw hart en leven?
- Wat is er veranderd met onze wil (meneer Wil) sinds de zondeval?
- Het beeld van El-Schaddai wordt omver gegooid. Hoe is dat in ons hart en leven?

Doen

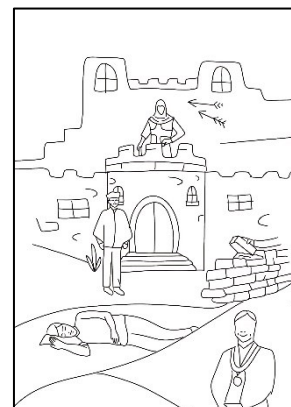
Leg de slang in de stad. Bedenk wat je verder nog aan de stad wil veranderen. Hier plakken ze soms briefjes met namen achterop Duplo-poppetjes. Mogelijk is dat een idee.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-1>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

3. Het verlossingsplan van El Schaddai

- Gods oproep tot bekering en Zijn aanbod van de zaligheid -

Bijbelgedeelte om te lezen:

2 Korinthe 5:11-21

Psalmvers om te zingen:

Psalm 95:3 en 4

Bijbeltekst om te leren:

Ezechiël 33 vers 11, Markus 1 vers 15 of 2 Korinthe 5 vers 20

Lezen

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 7-14

M.J. Ruissen: hoofdstuk 3-5

J. de Jager: hoofdstuk 4-7

R. van Kooten: hoofdstuk 2-3

Gespreksvragen

- Welk verlossingsplan heeft El Schaddai?
- Wat betekent dat voor ons hart en leven?
- De duivel laat de poorten van de stad extra bewaken, zodat Gods boodschap er niet in komt. Wat betekent dat voor jou?
- Vertel eens wat je weet over de vier kapiteins van het leger van El Schaddai? Wie worden ermee bedoeld?
- De kapiteins beginnen bij de oorpoort. Hoe klinkt die boodschap in ons leven?
- De stad wordt onrustig, maar Diabolos verdraait de boodschap van El Schaddai. Herken jij de stem van Diabolos in je eigen leven?
- Na de onrust in Mensziel komt er verharding. Wat betekent dat? Herken je dat in je eigen hart?

Doen

Zet een leger om de stad of leg de Bijbel erbij.

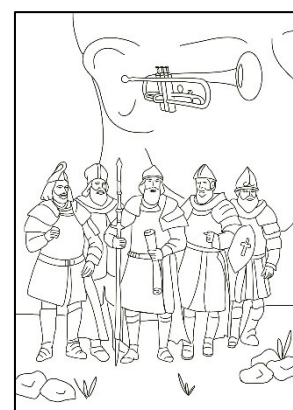
Kies vier poppetjes voor de vier kapiteins.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-1>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

4. De komst van prins Immanuël - God zond Zijn Zoon tot redding van zondaren -

Bijbelgedeelte om te lezen:

Mattheüs 21:33-44

Psalmvers om te zingen:

Psalm 2:6 of Psalm 40:4

Bijbeltekst om te leren:

Psalm 40 vers 8 of Psalm 2 vers 12

Lezen

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 15-19

J. de Jager: hoofdstuk 8

M.J. Ruissen: hoofdstuk 6

R. van Kooten: hoofdstuk 4

Gespreksvragen

- Wie wordt bedoeld met prins Immanuël?
- Waarom is Hij nodig voor de verlossing van Stad Mensziel?
- Waarom is Diabolos bang voor Hem?
- Hij gaat niet gelijk in de aanval, maar hijst een witte vlag op de heuvel Genadig. Wat betekent dat in ons hart en leven?
- Over welke kleur vlaggen hoorde je nog meer in dit gedeelte?
- Waarom weigert Stad Mensziel om zich over te geven? Herken je dat uit je eigen leven?
- Diabolos probeert Mensziel te verhinderen om naar de Heere Jezus te gaan. Herken je dat uit je eigen leven? Hoe ga je daarmee om?
- Wat leert dit gedeelte je over de bekering van een zondaar?

Doen

Zoek een paard voor prins Immanuël.

Maak een witte vlag en zet die voor de stad.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-1>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

5. Oorpoort open, Diabolos verslagen en gebeden tot prins Immanuël - hoe de Heere Jezus komt in het hart van een zondaar -

Bijbelgedeelte om te lezen:

Psalm 68:1-5 en 17-27

Psalmvers om te zingen:

Psalm 68:4, 9, 12 of 13

Bijbeltekst om te leren:

Efeze 4 vers 8 of Lukas 19 vers 10

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/efeze48-leren/>

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/lukas1910-leren/>

Lezen

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 20-23

J. de Jager: hoofdstuk 9-10

M.J. Ruissen: hoofdstuk 7-8

R. van Kooten: hoofdstuk 5

Gespreksvragen

- Met welk wachtwoord wordt Stad Mensziel ingenomen door Prins Immanuël?
- De oorpoort breekt als eerste open. Wat kun je daarvan leren voor je eigen hart en leven?
- De inwoners spreken over de liefde van Immanuël. Kun jij vertellen Wie de Heere Jezus is?
- Wat gebeurt er met Diabolos? Waar denk je aan als je dit hoort?
- Wie worden er verder gevangen genomen? Wat is de betekenis daarvan?
- Waarom gaan er boodschappers naar prins Immanuël? Wat wil Stad Mensziel? Leeft dat verlangen ook in jouw hart?
- Wat kunnen we leren van de smeekbrieven voor ons bidden tot God?

Doen

Breng het leger van El Schaddai in de stad.

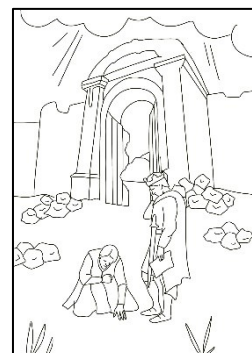
Haal Diabolos eruit.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-1>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

6. Intrek van Immanuël in Stad Mensziel en Zijn feestmaal - vergeving van zonden -

Bijbelgedeelte om te lezen:

Spreuken 9:1-6

Psalmvers om te zingen:

Psalm 23:1 of 3 – Psalm 145:1,2 of 3

Bijbeltekst om te leren:

1 Johannes 1 vers 7b - Psalm 23 vers 5 – Jesaja 1 vers 18b

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/1johannes17b-leren/>

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/psalm235-kleuren/>

Lezen

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 24-32

J. de Jager: hoofdstuk 11-13

M.J. Ruissen: hoofdstuk 9-11

R. van Kooten: hoofdstuk 6

Gespreksvragen

- Wat staat er op het perkament dat ze ontvangen?
- Hoe weet je of je zonden vergeven zijn?
- De overgebleven Diabolisten worden berecht. Wat betekent dat?
- 'Dood dan uw leden die op de aarde zijn', zegt Paulus in Kolossenzen 3:5. Wat betekent dat? Hoe zie je dat in dit verhaal uit de Heilige Oorlog?
- Er wordt een feestmaal gehouden in de stad. Waar doet je dat aan denken?
- Stad Mensziel wil de Heere dienen. Waaraan merk je dat?
- Hoe kan in deze tijd uit je leven duidelijk worden dat je de Heere wil dienen?
- Er komen nieuwe kapiteins in Stad Mensziel. Kun je er één of een paar noemen? Kun je uitleggen waarop dat wijst in het hart en leven van een kind van God?
- Hoe komt het dat er nog Diabolisten achterblijven in Stad Mensziel? Kun je er één of een paar noemen? Waar wijst dat op in het leven van de gelovige?
- Wat krijgen de inwoners van Stad Mensziel aangetrokken? Wat is de betekenis daarvan?

Doen

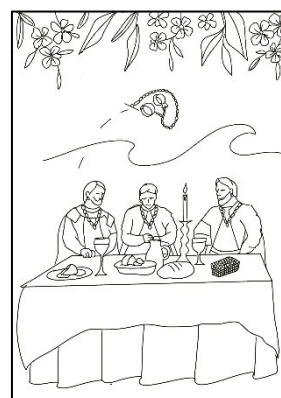
Hang in de stad een briefje op met 1 Johannes 2 vers 7b erop of Jesaja 1 vers 18b.

Zet een tafel met stoelen in de stad.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyan's-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-2>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

7. Vertrek van Immanuël en pogingen van Diabolos om de stad te verzwakken en heroveren

- Gods kind / de gelovige verlaat zijn eerste liefde -

Bijbelgedeelte om te lezen:

Hooglied 5:1-6

Psalmvers om te zingen:

Psalm 77: 1,2,3,4,5,6 of 7

Bijbeltekst om te leren:

Openbaring 2 vers 4 of 2 Kronieken 20 vers 12b

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/2kronieken2012b-leren/>

Lezen

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 33-45

J. de Jager: hoofdstuk 14-15

M.J. Ruissen: hoofdstuk 12-15

R. van Kooten: hoofdstuk 7

Gespreksvragen

- Welke gevaarlijke man woont er nog in de stad? Hoe komt het dat de inwoners van Stad Mensziel hem niet herkennen als gevaarlijk?
- Hoe gaat hij te werk in Stad Mensziel? Wat betekent dit voor het hart en leven van iemand die de Heere dient?
- Wie gaat er nu weg uit Stad Mensziel? Hoe komt dat?
- Wat betekent: 'Stad Mensziel heeft haar eerste liefde verlaten'. Je hoort dat nu in een preek nog weleens zeggen... Welke waarschuwing ligt daarin voor Gods kinderen / de gelovigen nu?
- Wie waarschuwt de inwoners van Stad Mensziel?
- Wat doen de inwoners van Stad Mensziel als ze merken dat Prins Immanuël weg is? Komt Hij onmiddellijk terug? Waarom niet? Wat is Zijn bedoeling daarmee?
- Wat leert dit gedeelte je over het gebed?
- Wie grijpt zijn kans nu Prins Immanuël weg is? Hoe doet hij dat? Wat leer je hiervan over het werk van de duivel?

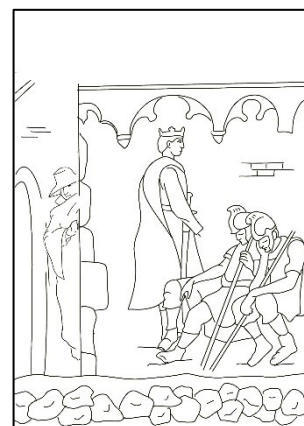
Doen

Leg alle poppetjes in de stad neer als teken dat ze in slaap zijn gevallen. Haal de witte vlag weg als teken dat Immanuël er niet meer woont. Je kunt ook soldaten van de vijand in en om de stad zetten.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-2>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

8. Terugkeer van Prins Immanuël

Bijbelgedeelte om te lezen:

Jozua 5:13 t/m Jozua 6:5

Psalmvers om te zingen:

Psalm 24:4 en 5

Bijbeltekst om te leren:

Hooglied 2 vers 11-12 of Openbaring 19:16

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/hooglied211-12-kleuren/>

Lezen

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 46-48

J. de Jager: hoofdstuk 16-18

M.J. Ruissen: hoofdstuk 16

R. van Kooten: hoofdstuk 8

Gespreksvragen

- Als Diabolos hoort dat prins Immanuël terugkomt, trekt hij de stad uit. Waarom is hij bang voor Immanuël? Wat weet de duivel?
- Wat leert dit gedeelte je over het gebed?
- De inwoners van Stad Mensziel strijden tegen het leger van Diabolos. Waarom kunnen zij het niet winnen in eigen kracht? Welke les ligt hierin voor het hart en leven van een onderdaan van koning Jezus?
- Hoe wordt Prins Immanuël in de stad ontvangen? Wat betekent dat?
- De inwoners van Stad Mensziel moeten zich wassen in de fontein. Waarom is dat nodig?

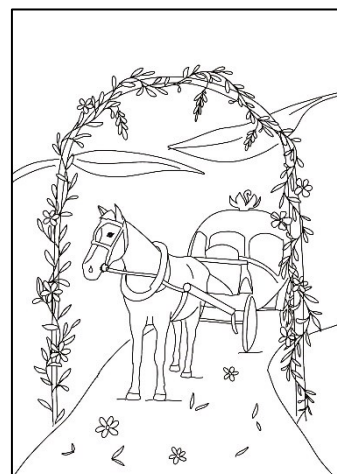
Doen

Zet de witte vlag weer in de stad als teken dat Immanuël er weer woont.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-2>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

9. Blijven waken en bidden

- geestelijke strijd tot de laatste dag van het leven -

Bijbelgedeelte om te lezen:

Efeze 6:10-18

Psalmvers om te zingen:

Psalm 35:1 – Psalm 45:2 en 3 – Psalm 46:1, 3 of 4

Bijbeltekst om te leren:

Openbaring 2 vers 10b, 1 Petrus 5 vers 8 of Efeze 6 vers 8-10

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/openbaring210b-leren/>

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/1petrus58-leren/>

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/1petrus58-kleuren-2/>

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/efeze610-18-leren-met-melodie/>

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/efeze610-18-kleuren/>

Lezen

A.C.H. van Vuuren: hoofdstuk 49-52

J. de Jager: hoofdstuk 19-20

M.J. Ruissen: hoofdstuk 17-18

R. van Kooten: hoofdstuk 8

Gespreksvragen

- Opnieuw slaat Diabolos toe op Stad Mensziel. Wat leer je daarvan over de duivel in het leven van mensen?
- Wat valt je op aan de namen van de kapiteins van het nieuwe leger van Diabolos?
- Prins Immanuël reikt de gouden scepter naar de gevangenen die om genade smeken. Wat kun je hiervan leren?
- Waarom zou Bunyan dit leger dat Gods kinderen aanvalt 'Twijfelaars' noemen? Waaraan kunnen Gods kinderen soms twijfelen?
- Over welke andere vijanden hoor je nog?
- Wat valt je op aan de toespraak van Immanuël? Hoe bemoedigt God Zijn kinderen in deze tijd?
- Waarom hebben ze de geestelijke wapenrusting voortdurend nodig? Wat weet jij over de geestelijke wapenrusting?
- Stad Mensziel gaat verhuizen. Wat wordt daarmee bedoeld? Tot wanneer duurt de geestelijke strijd dus in het leven van Gods kinderen?

Doen

Kleur en maak deze kleurplaat. Plak de geestelijke wapenrusting op een stukje karton en zet het in het midden van de stad.

Kleurplaat

<https://www.bijbelsopvoeden.nl/product/bunyans-heilige-oorlog-kleurplaten-deel-2>

Tip: gebruik de kleurplaat als praatplaat en laat je kind vertellen wat het ziet.

